

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

L Á S Z L O J Ó Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TAVIRATOK.

Beszámolók.

Nyiregyháza, márc. 11. Neskó László dr. Nyiregyháza volt képviselője ma tartotta beszámolóját nagyszámú közönség jelenlétében az ipartestület helyiségében.

Jászberény, márc. 11. Apponyi Albert gróf ma reggel a legnagyobb csendben ideérkezett. Dél előtt a kaszinóba vonult, amelynek udvarán több ezernyi közönség előtt elmondta beszámolóját. Részletesen foglalkozva a válság történetével, kijelenti, hogy a koalíció a nemzettől nyert megbízás elárulásával nem akart kormányt vállalni. Amit árulás nélkül megtehettünk, — megtettük, hogy a király álláspontjához közeledjünk, de hiába, — közeledésünket mereven elutasították, felétlen meghódolást követelve.

Lemondásunk a csonka államiság és a csonka alkotmányosság elméletének elfogadását jelentette volna. Ha a nemzet nem akar meghunyászkodni a hatalom bitorlói által rácsújtott ökölcsepások előtt, — ha nem akar osztrák tartományá süllyedni, szolgálhaddá válni, — folytatnia kell a törvényes küzdelmet.

Közeledünk április tizenegyedikére felé, amely egyúttal utolsó határnapja az országgyűlés összehívásának és nagy jelentőségű lesz alkotmányunk történetében. Mert vagy visszatérést hoz az alkotmányossághoz, vagy *uyilt szakitást az alkotmánynyal.*

Féltreteve minden csüggeteg peszsimuzmust, kötelességünk az alkotmány védelmére alakult koalíciót fenntartanunk. Még vissza fognak térni a nemzetügy zászlója alá az eltévelyedettek is, — ha bizunk és kitartunk — legyőzhetetlenek leszünk. (Lelkes éljenzés.) A beszámoló után Apponyi újból jelölték képviselőnek.

Kolozsvár, márc. 11. Ma délelőtt tartotta meg Wesselényi Miklós báró beszámolóját a redoutban, amely ez alkalomból zsutolásig megtelt közönséggel. A beszámolóra a szocialisták is nagy számmal jelentek meg és egyik szónokuk Kecskeméthy elnököl szözlásra jelentkezett. A gyűlés előtt Kecskeméthy beleegyezését adta, hogy a tárgysorozat végén egy szocialista szónok beszéljen. A gyűlés megnyitása után Wesselényi Miklós bárót egy küldöttség hívta meg és megjelentekor zajos éljenzéssel fogadták. Wesselényit Török István dr. üdvözölte, mire Wesselényi báró elmondta beszámolóját, amelyben ismerteti a legutóbbi országgyűlés megnyitása óta történt eseményeket, kifejti a politikai helyzetéről nézeteit és indokolja a 48-as függetlenségi pártba való belépését.

A szocialista szónok nem beszélhetett, mert a zavargás folytán az elnök feloszlatta a gyűlést.

Retiráló város.

Ujvidék, márc. 11. A városi tanács a belügyminiszter rendeletének eleget tett és az önkéntes adót beszedésére, az ujoncok jelentkezését nem akadályozza, továbbá a póttartalékosok előállításában segédkezet nyújt.

Támogatás Bánffyknak.

Ujvidék, márc. 11. Az ujvidéki új-párt elnöksége levéllel üdvözölte Bánffyt és a gazdaságának adott kifejezést, a kinek politikáját minden tekintetben helyesnek tartja és öt erkölcsi támogatásáról biztosítja.

Vasuti katasztrófa.

Eszék, márc. 11. Dolnji-Miholjac közelében ma reggel a drávavölgyi vasut egy tehervonata kisiklott. A vonat vezető életét veszítette, a gépész súlyosan, a fűtő pedig könnyebben sebesült meg. A kerületi elüljáró az orvos kíséretében a vizsgálat megejtése végett a helyszínére ment.

Alföldi szocialisták.

Békéscsaba, márc. 11. Az újjászervezett szocialisták népegylete elhatározta, hogy kilép a pártból és alföldi szocialisták címen intézik tovább a párt ügyeit. Alapszabályait fölterjesztették jóváhagyás végett.

Nagy tűz egy uradalomban.

Zombolya, márc. 11. Tegnap délután Csekonics Endre gróf uradalma egy akolban tűz ütött ki. Az akol és a benne lévő birkaállomány a tűz martalékává lett. A kár meghaladja a 20,000 koronát.

Bányaszerencsétlenség.

Zombolya, márc. 11. Az aninai Rónaszkóban dolgozó Bilav Vazul és Mihály testvéreket egy szénomlás eltemette. A holttesteket csak másnap lehetett a széntömög alól kiemelni.

Szózat a magyar nőkhöz.

— márc. 11.

Alszik a magyar társadalom; aluszik hosszú, mély, szinte halálos álmot. Olyan, mint az alföldi nóta szerelmes betyárja a tiszai csolnakban. Költi az apja, költi az anyja; költi, de nem hallja, nem akarja hallani. Hiába ébresztgetik a nemzet vezérei, hiába szólítják az írók, nem ébred. Legyetek ti magyar honleányok, hontszerető nők azok a tündérek, akiknek szavára felébred. Emeljétek fel ti esdő szavakat, kérjétek, könyörögjétek, sirjatok, parancsoljatok, hisz az ég nektek megadta az eszközt, a hatalmat hozzá, szép szemetekben, klárás ajkotokban, deli természetekben, érző s a hazáért vérző szívetekben.

Nézzétek a példát, mely felragyogott előttetek. Felujulnak a régi, szép idők ismét, felragyognak borus hazánk sarkcsillagai, evezhet hátran hazánk, nemzetünk hajója, nem veszhet az célt, a ki ilyet lát. Batthyány grófné nemes utódjának házában, Batthyány Lajos grófné zsurján Dessewffy Aurélné nyakékével adózott a haza oltárára s gyűlt, gyűlt a sok ékszer, drágakő és pénz.

A míg hazánkknak ily leányai lesznek, nem vehet erőt rajtunk a kicsinyhitűség; nem félttem hazámat. Rajta magyar leányok, nemzetem asszonyai, mozdítsa sok meg ezt a nagy halottat, öntetek életet elfaradt, elzibbadt tagjaiba. Elöttetek a példa, előttetek a pálya. T. mind Grachusok anyja, Tököli felesége, Báthory leánya vagytok, nektek van drágább ékszeretek is, ékesebb drágaságtok is, mint a melyeket a karjaitokon, nyakatokon s hajatokban viseltek, atyáitok, férjeitek és gyermekeitek szívében, lelkében, azokat áldozzátok a haza oltárára. Vagy idézzem elétek a spártai nőt, a ki ezzel, vagy ezen szavával küldi el fiát, avagy a másikat, a ki maga viszi az első követ hazaáruló fia befalazásához, vagy Corionalus anyját és feleségét, felhozzam-e a lengyel anyát, a ki egyiket odaadta, a másikat nem siratta s a harmadikat utánuk küldte, említsem a virágok mezejének drága halottját, Zrínyi Ilonát, az egri nőt, avagy 48 leányait, a kik magok küldték apát, férjét, gyermeket, vőlegényt a haza védelmére; vagy felsoroljam nagyanyaink közül, a kik a deli osztrák katonát kitancoltatják a tereméből; a kik hazaárulóval egy levegőt szivni nem akartak. Oh, ezekre nektek nincs szükségtek. A dicső példa, lelkeitek nemesége megsugja, mit kell tennetek.

Nem mozdul a magyar társadalom, hiába a vezérek igyekezete, nem követi csatakiállításukat nemzeti hadsereg. Legyetek ti annak toborzói, hadd csapjon fel a nemzeti ügy katonájának. Nagy-nagy tér nyilik előttetek. Egyiket hívjátok, ne pártoljon idegen ipart, a másikat kényszerítsétek, hogy tegyen a hazáért, mit szunnyadó tehetségével megtehet; azt kényszerítsétek, hogy féltreteve gyávaságát, álljon a harcba, attól tagadják meg ajkaitok mézét, ha tovább is labanc lesz, nem áll a haza szolgálatába. Ne álljatok szóba azzal, ki nem a nemzet katonája. Ne féljétek, a ti gyengeségtekben erő van, a férfi erőnek gyengesége.

Fel, fel leányok, nők, asszonyok! Ha a haza megmentésére nem emelkedik férfi-kar, dobbanjon meg a női

szív; térítse el szerető szívetek Kossuth Lajos átkát a nemzet feje felől, a mely a gyenge, tehetetlen utókor, a gyáva unokák fejére már-már ránehezedik. Hadd törjenek örömkönnyük a szabadság megholt költőjének kebeléből, hadd dobbanjon meg az öröm édes terhétől szíve ott fent a szabadság hazájában.

Legyetek a nemzet, a társadalom hajnalának sugárai, méltók dicső elődeitekhez, hogy rólatok is zenghessük örömkönnnyel szemünkben, örömdobbanásával szívünkben a költő szavát, mint a kik a magyar nő nevét megint széppé, régi nagy híréhez méltóvá tették:

Magyar hölgynek születél, áld érte sorsodat,
Magyar hölgynek születni, nagy és szép gondolat.
Oh, hölgy, ki ezt megérted, mily szép vagy és mi nagy
Rendeltetés az égben s a földön áldva vagy.

Matolcsy László.

A királyi biztos működése.

A kulcsokat ma átadták.

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 11.

Miután immáron a tisztviselőknek egyenként is volt szerencsájük a királyi biztoshoz, a váresházán elült a lázas türelmetlenség és helyet adott a nagy városi kérdések megoldását előmozdító munkálkodásnak.

Főispán — kérés és várás.

Ma délelőtt kétségtelenné vált az, amit mi a királyi biztos bevonulása után elsőnek kombináltunk; az tudniillik, hogy Naszády működése hivatalos van a talajt megdolgozni a kinevezendő főispán számára.

A városi tisztviselők bemutatkozása alkalmával elejtett szavakkal célzott erre a királyi biztos is. Ma aztán a tisztviselők körében mind határozottabban kolportálták azt a tervet, hogy a szombati közgyűlésen a megjelenő tisztviselők és bizottsági tagoknak tiltakozni kell a királyi biztos kirendelése ellen és azt a kérelmet felvetni, hogy a király nevezzen ki törvényes főispánt.

A debreceni közvélemény budapesti híradás nyomán a kinevezendő főispán személyére vonatkozólag már meg is állapodott Vecsey Imre városi főjegyzőben, aki a szombatot Budapesten töltötte.

Utána jártunk a dolognak, s kitént, hogy Vecsey Imre főispánságáról még egyáltalán nem lehet komolyabb formában beszélni.

Ennek dacára felemlítettük a kombinációt azért, hogy megállapíthassuk azt a sajtóságos felfogást, hogy a közvélemény általánosságban rokonszenvvel fogadta a Vecsey főispánságáról szóló hírt.

Oh azok a kulcsok!

A közgyűlési terem kulcsait, amelyek immáron legendás hősközzé váltak, — annyit regélt róluk a fáma, — ma végre átadták a királyi biztosnak.

Országos amateur birkózó-verseny.

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 11.

A debreceni tornaegyesület a testezés fejlesztésének zászlaját lobogtatván a kezében, ma délután az ország összes testgyakorló köreinek bevonásával *Valdappel* birkózó

mester utmutatásai nyomán országos amateur birkózó versenyt rendezett a péterfia utcai tornaacsarnokban.

A birkózó verseny fényes sikerrel folyt le. Ez a siker két körülménynek tudható be. Az egyik az, hogy gróf *Eszterházy Pál* huszárhadnagy győnyörű, 2000 korona értékű ezüst serleget adományozott első díjúl, a melyért kitűnő birkózók, még az országos bajnok, *Weisz Richard* is érdemesnek tartotta a mérkőzést. A másik az, hogy a rendezőség, élén *Vecsey Zoltánnal* és *Lasz gallner Kálmánnal*, értékes, második és harmadik díjak révén mindent elkövetett, hogy a küzdelmeket nem mindennapiakká varázsolja.

Az első díjat, gróf *Eszterházy Pál* ezüst serlegét, — a mint előre látható volt — *Weisz Richard* vitte el.

A birkózások elejétől végig érdekesek és izgatók voltak. A nagyszámu nézőközönség, a kik között hölgyek is akadtak, — feszült figyelemmel kísérte az egyes mérkőzéseket.

Az eredmény a tornaegyesület hivatalos közlése szerint a következő:

Nevezések a Debreceni Tornaegyesület 1906. március hó 11-iki Országos Amateur birkózó versenyére:

I. Nehézsúlyiak. I. ső: *Weisz Richard* Magyar Testgyakorló kör Budapest 88 kg. I győzelem gróf *Eszterházy Pál* tiszteletdíj nyertese. 9 perc 17 másodperc. II. ik *Rudolfy Imre* (Debreceni Torna egyesület) 87 kg. o győzelem díszített ezüstérem. III. Szapannos Károly (Pozsonyi Tornaegyesület) 86 kg. orvázás miatt visszalépett. Bronzérem nyertese.

II. Középsúlyiak. I. ső *Bede István* Magyar Athletikai Club Budapest 74 kg. I győzelemmel Egyesületi tisztelet díj. Szilágyi Dezső (Debreceni Tornaegyesület) nem indult. Radó Rudolf (Debreceni Tornaegyesület) nem indult. II. ik *Matonák András* (Törökvas Sport Egyesület Budapest) o győzelem díszített ezüst érem 75 kg.

III. Könnyűsúlyiak. III. Csákány Ferenc (Törökvas Sport egyesület Budapest) 65 kg. I győzelemmel III. ik bronz érem. II. ik *Patay Gyula* Pozsonyi Tornaegyesület 68 kg. 2 győzelemmel II. id díszített ezüst érem. IV. *Kerékes (Krempis) Viktor* Magyar Athl. Club. Buda 67 kg. o győzelemmel IV. ik bronz érem. *Toldi László* (Debreceni Tornaegyesület) nem indul. I. Téger József Aradi Toldi Athl Club 66 kg. 3 győzelemmel I. ső gróf *Waldeck Frigyes* tisztelet díj nyertese.

Bíró bizottság; Gróf *Eszterházy Pál* elnök, *Vecsey Zoltán*, *Langallner Kálmán*. **Bíró:** *Stankovics R.* a budapesti Tornaegyesület titkára.

NAPI HIREK.

Márciusi szellő

— márc. 11.

Tulajdonképen tél sem volt, még el sem múlt és már is benne vagyunk a tavaszban.

A nap főleg a déli órákban ábrándosan ragyog le s mohón szívjuk magunkba a tavasz andalító, üde levegőjét.

A korzó meglevenedik ilyenkor varázsütésre, elfelejtkezünk arról, hogy tulajdonképen a télben volnánk, de a téli felöltő már elviselhetetlen, sehogysem tűrhetjük meg magunkon, ha másuvá nem tehetjük, legjobb helyen a zálogházban helyezhetjük már el: ott legalább biztonságban lesz s még egészen nem vészett el.

Az udvarlók, széptevők egész rajta lepi el a korzót, szürke kabátban, pofon csapott kalapban, vékony séta pálcával s szájukban az elmaradhatatlan cigarettel.

Megis bámulják őket, van is rajtuk mi bámulni: oly jól áll nekik a nyegleség és sokszor az üresség is.

A nők tavaszi kalapjai is hogy csábitanak, a lila, a piros színek hogy izgatnak, izgalomba hozzák a szerelmes lelkületű arslánokat.

Közbe-közbe csábitó pillantások vegyülnek, mely mindent megértet, mit félre magyarázni nem lehet.

Tavaszi hangulat s leirhatatlan jó érzés száll a lelkekbe s új munkás, tett erőt érzünk egész testünkben.

A tél zordonsága már el van felejtve s szívünkben a márciusi szeles igaz hon-szerelmet, lelkesedést is ébreszt.

Benedek János beszámolója.

Dr. *Benedek János*, Hajduböszörmény népszerű képviselője ma délelőtt tartotta kerülete székhelyén beszámolóját óriási néptömeg előtt. — Beszédében részletesen kiterjedt az egész válságra s végül a függetlenségi eszmék tántoríthatatlan hívének vallotta magát. A beszámoló után *Benedeket* lelkesedéssel jelölték újra képviselőnek.

A „Petőfi dalkör” e hó 15-én, azaz

csütörtökön az Arany bika-szálloda dísztermében, a március 15-iki alapjává dal, zene, szavalat-, társasvacsora- és tánczezel egybekötött ünnepi estélyt rendez. Az esély kezdete pontban 7 $\frac{1}{2}$ órakor. Belépti-díjak: Személyenként 2 kor. Családjegy 3 személyre 4 korona. Egy páholy ára külön 2 korona; egy vacsora-jegy, mely egy teríték elvezetésére jogosít, személyenként 2 korona. Műsor: 1. Nyitány. Magyar Testvérek zenekarától. 2. Elnöki megnyitó. 3. Vörösmarty „Szóza”-ja. Eneklia *Petőfi-dalkör*. 4. „A brezáni várban”. Irta Dr. *Lampör Géza*, a *Petőfi Társaság* rendes tagja, Szavalja: *Markovics Margit* kisasszony, a debreceni színház művésznője. 5. Talpra magyar, hi a haza! *Petőfi Sándortól*. Előadja a *Petőfi dalkör*. 6. „A vén cigány”. Vörösmarty költeménye. Előadja: *Gulácsy Anna* kisasszony, a debreceni ev. ref. felsőbb leányiskola növendéke. 7. „Hymnusz”. Kölcseytől. Eneklia a *Petőfi dalkör*. Vacsora után tánc.

— **Meghívó.** Az Abeles-féle polgári leányiskola önképzőköre hó 18-án az intézet nagytermében saját könyvtára javára estélyt rendez. Személy-jegy: 1 korona. Kezdeté este 7 órakor. — Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirtalpig nyugtázhatnak.

— **Iskolaszéki ülés.** A depr. ev. ref. egyház iskolaszéke e hó 12-én d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárnyak: folyó ügyek.

— **Szociálisták kegyelete.** A szociáldemokraták ma délután kegyelettel áldoztak *Petőfi Sándor* lángszellemének a kollegiumban levő gipsz-szobra előtt. A gyülekezés délután 2 órakor volt a *Petőfi téren*, 3 órakor szakegyesületenként zárt sorokban vonultak a Piac-utcán végig a kollegiumhoz. Felvonulás közben a munkás indulót énekelték. A kollegium udvarára a hátsó kapun bocsájtották be őket. *Török István* bevezető beszéde után *Vágó Béla*, a budapesti egyetemről kitiltott egyetemi hallgató, most a debreceni szervezet titkára, válaszolt röviden *Petőfi* szereplését szociálpolitikai szempontokból, azután a szobor talapzatára helyezték a díszes koszorút. — A szétoszlás a párttitkár felszólítására csendben megtörtént. A kegyeleti aktust végighallgatta *Ferenczy Gyula* akad. igazgató és neje. Az ifjuság kisebb csoportja, amely szintén hallgató volt, csendesen viselkedett.

— **A Debr. Pincóiskola** 1906. március 14-én szerdán a városi iparos-tanoniskola (Burgondia utca 1. szám) I. em. 1. sz. termében az 1848-iki márciusi nagy napok emlékére ünnepélyt rendez. Kezdeté délután fél 4 órakor.

— **Siketnémák kézimunkái.** A siketnémák helybeli intézete növendékeinek kézi munkái, melyek az elmúlt iskolai évben készültek és eddig el nem keltek, Bennyáts Emil piac utcai kereskedésében vannak kiállítva. A munkák izlésesek és olcsók és csupán az anyag ára ellenében adtnak el. Az intézet igazgatója ez uton is kéri a t. közönséget, hogy a munkákat megtekinteni és belőlük vásárolni sziveskedjenek. Most, amikor részint a múlt évi rossz termés, részint pedig az áldatlan politikai állapotok miatt az intézetnek könyöradományokból álló jövedelme a minimumra redukálódott, a kézimunkák értékesítéséből befolyt jövedelme a minimumra redukálódott, a kézimunkák értékesítéséből befolyó jövedelmekre is szüksége van az intézetnek. Jót cselekszik tehát, aki vásárlásával az intézet terhén könnyít. Bennyáts Emil ur, akinek jóhírű üzletéből került ki a kézimunkák anyaga, szives készséggel fogja a vevőket kiszolgálni.

— **Amiről suttognak** Bizonyos szűkebb körben sokat beszélnek most egy, már a közel jövőben bekövetkező szenzációs eseményről, mely, amennyiben igaz lenne — városzerte nagy feltűnést fog kelteni. Arról van szó ugyan is, mint eléggé megbízható forrásból érteaulunk, hogy dr. Várady Sándor kir. ügyész, Galánffy János utódát — **törvényszéki elnökké** léptetik elő Szücs Miklós, a mostani törvényszéki elnök helyébe, akit állítólag elhelyeznek Debrecenből. A hír a törvényszéken is erősen tartja magát. Dr. Várady Sándor karrierjét bizenyára a lapelkopzások terén szerzett érdemei elismerésének fogja köszönhetni.

— **A zsidótemplom kirablója.** Élénk emlékezetben van még a Deák Ferencz-utcai izraelita templomnak mintegy két hónappal ezelőtt történt feltörése és kirablása, valamint ismeretes az is, hogy a tettesnek sikerült a rendőrség kezei közül kisiklani és mindaddig dacára a széleskörű nyomozásnak nem került kézre. Most a pozsonyi rendőrség tudatja, hogy ott letartóztattak egy Kahát Ede nevű ismert veszedelmes betörőt, akinél több zsidó templomokból származó tárgyat találtak és egy templom feltörést eddig sikerült is rá bizonyítani. A betörőnek a pozsonyi rendőrség egyben megküldötte az arcképét is a debreceni rendőrségnek mely megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy az elfogott Kahát Ede azonos e a Deák Ferencz utcai zsidó templom kirablójával.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítettnek a t. tagok, hogy a Deák-Ferenc u. izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni és pedig péntek este fél 6 órakor, szombaton d. e. 9 órakor d. u. 4 ó. Köznapokon az istentisztelet reggel 6 órakor és este 6 órakor. A debreceni izr. hitközség előjárósága ezennel értesíti a. b. t. tagokat, hogy a hitközség új szervezeti szabályzatának 16 § sa értelmében a hitközségi jegyző által összeállított 1906 évi választói névjegyzéket a hitközségi irodában (József kir. herceg u. 26.) közzszemlére kitétte azval a figyelemztetéssel, hogy a tagok e névjegyzék ellen legkésőbb f. évi március hó 18-ik bezárólag írásbeli felszólalással élhetnek. Megjegyeztetik, hogy azon tagok, kik hátralelékai miatt a névjegyzékbe fel nem vétettek, ha hátralelékai (8) nyolc nap alatt kifizeik, a

névjegyzékbe felvételnek és a legközelebb megjelenő hitközségi választásokon szavazati és választói jogukat gyakorolhatni fogják.

— **A zsidó farsang.** Izraelita polgártársainknak tegnap volt a farsangi ünnepük, mely rendszerint nagy mulatságok keretében szokott lezajlani. A hagyományhoz hiven tehát, — mint a múltban, ezuttal is folyt a lakmározás minden zsidóháznál, amelyből, aki csak tehette, ősi szokás szerint — kivette a részét. Krausz főrabbinál, ahol ilyenkor összegyűl a híveknek színe-java, a hajnali órákig vígan voltak.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kiskabán.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az *Iziz* hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárában, Piac-utcán.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

A tisztviselő-telep kérdése.

— márc. 11.

Városunk kulturális fejlődésének egyik hatalmas tényezője, a *tisztviselők telepének* kérdése mind határozottabban alakul ki, köszönet érte amaz agilis tevékenységnek, melyet az albizottság az ügy érdekében kifejt s főként az általa kibocsájtott felhívásnak, melyből az érdekeltek kényelmesen ki olvashatják a tennivalókat.

Vita sem fér ahhoz, hogy Debrecen városa, bár népességének lélekszámát tekintve az ország első városai közé számítandó — mégis annyira visszamaradt a modern városrendezés és szépítés terén, hogy nálánál ugy területileg, mint vagyoniilag jóval alárendeltebb városok megelőzik e téren.

Az a maradiság, mely ezen megítélendő hátramaradásban megnyilvánul, nemcsak kényelmi és esztétikai hátrányokat von maga után, de kihatással van a város belső társadalmi életére s ennek kapcsán az anyagi jólét, a családok, sőt az egészségügy viszonyaira is.

Arra, hogy a város hírneve a vidéki városok közt ez irányban megindult egészséges versengésben gyűjtésként kerüljön ki, a lakosság minden rétegének hozzájárulására van szükség, habár az egyes elemek tevékenységének már-már erkölcsi motivum képezi is indító erejét.

A törzslakosság féltékenyen védi az atyáinak emlékeit hordozó mai állapotokat s az újításban kegyeleltisértést vél gyaníthatni; nem veszi figyelembe, hogy a modern élet zaklatott menete egész más intézményeket követel a tulságosan igénybevett szervezet védelmére, mint a *tegnap* nyugalma.

Mikor a nóta azt mondja, hogy: *nem az a nap sűt az égen, akkor igazat mond.*

Ma többet kell tanulniok a gyerekeknek, mint mi tanultunk volt egykoron, ma másképp ruházkodnak gyermekeink, mint a miképen szüleink minket ruháztak volt; ma más ára van a piaci és bolti áruknak, mint volt 50 évvel előtte s ebből következik, hogy másképp is étkezünk, mint szüleink házában.

Szervezetünk ma fogékonyabb, mint elődeink vasgyuró szervei valának s mégis

többet kell tanulnunk, többet dolgoznunk, mint régente.

A mellett ellenségeink száma is megsaporodott. A mai utca por gyilkosabb, mint a régi idők homokfellegei és a tej, bus, gabona, burgonya betegségei több áldozatot szednek, mint egy-egy pestisjárvány.

Ezen kártékony tényezők ellen csupán okszerű életmóddal és nemcsak saját, hanem szomszédaink lakásainak modern berendezésével lehet védekezni és megragadni minden jelentkező momentumot, mely a városrendezés fontos céljaira alkalmas.

Ilyen momentumnak jelentkezik a tisztviselők mozgalma, mely a tisztviselőtelep létesítését vette célba és Kazinczy táblabíróval az albizottság élén, már eddig is annyi jelentkezőt toborzott a dicséretes ügynek, hogy immár csupán a megvalósulás módozatainak megbeszélése van hátra.

Elvárjuk városunk vezetőségétől, hogy a város fejlődésére oly kívánatos ezen mozgalmat a maga részéről is támogatni fogja.

S.

Színház és Zene.

Márkus Lili hangversenye.

— márc. 11.

Márkus Lili hazánk legkiválóbb zongora művésznője mutatta be ma művészetét Debrecen előkelő társadalmának. A Bika díszterme megtelt díszes nagy közönséggel. Márkus Lili műsora a legkényesebb izlést is kielégíthette volna. Bach „d” moll Concert-jén kezdte, széles drámai tónusa, pizzicatói bámulatot keltenek. Lyrai színező képességét Chopin darabokban mutatta be; művésze jellemzésére alig tudunk jelzőt találni. — A Prelude egyszerűen fenséges volt. Ha ott finom poetikus előadást csodáltuk, Liszt Mephisto Keringőjében ördögi technikát egyesített hatalmas, kifejező érzelmmel. Godard Concert etudejében kifejező pompás stílusát, eredeti felfogását csodáltuk.

Ifj. Szilágyi Imre a mi kiváló hegedűművésznőnk is szerepelt a műsoron a művésznő iránti tiszteletből két remek számmal, melyek elragadtatták a közönséget. A kísértet Márkus Lili szolgáltatta, úgy hogy figyelmünket egyszerre két hatalmas művészi egyéniség kötötte le.

A műsor utolsó száma Liszt hatalmas erővel előadott Rákóczy indulója volt, melynek vibráló akkordjai Márkus Lili keze alól átcsendültek az egész termen és a melynek hatása alatt távozott az illustris közönség, nem győzván ünnepelni a kiváló művésznőt és ifj. Szilágyi Imrét, aki ma bámulatos haladásról is tanubizonyosságot tett.

M Ű S O R :

Kedd, márc. 13: „Józsi”. Bohózat. Ujdonság. (B)

Szerda, márc. 14: „Józsi”. Bohózat. (C)
Csütörtök, márc. 15: „Március idusa” szavalja: J. Csáder Irén. — Ezt követi „Hunyadi László” Opera. Ünnepi előadás. (A)

Péntek, márc. 16: „Gül baba”. Operette. (B)

Szombat, márc. 17: „Hamlet”. Tragédia. (C)

* **Vasárnapi előadások.** Délután a „Csöppség” ment pótszékes ház mellett. Este az „Ember tragédiája” hoz feltűnően kis számmal került néző a színházba. Az előadások a szokott keretek között mozogtak.

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-u. fiókja

Alaptőke 15,000.000 kor. Budapest, V., Nádor-utca 18. Tartalék 2,225.000 kor.
Sürgőnycim: Nádor utcai Hazaibank. Telefonszám: 86-01

Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereménykötvényei.

Az első ciklusban évenként háromszor június 5, október 5, február 5

300.000

600.000

300.000

koronás főnyeremények

40.000 és 20.000, 50.000 és 20.000, 40.000 és 20.000

koronás melléknyeremények kerülnek sorsolásra.

Egyévi nyereményösszege:

1.571.000 korona.

Minden egyes sorsjegy okvetlenül kisorsoltatik.

A nyeremények főösszege:

32,221.300 kor,

a törlesztési huzások főösszege:

36,938.750 kor.

mind az öt ciklusban.

102-3.-8.

A vevőnek a rendkívül előnyös nyereményhuzásokon való játék csak a vételár **ka-mataiba** kerül, mert a **legkisebb** nyeremény és a törlesztéses huzásnál sorsolt nyeremény-kötvényért járó nyeremény-szelvény árfolyamértéke **jóval több**, min a sorsjegyek **mai ára**. Minden egyes nyereménykötvény, illetve a kötvény kisorsolása esetén az arra kiadandó nyeremény-szelvény **az összes nyereményhuzásokon végig** — tehát 70 éven át — játszik, e szerint **többször is sorsolható nyereménynyel**.

A nyereménykötvényeknek biztosítékát az államnak, városoknak és községeknek nyújtott kölcsönök képezik és a törlesztések, valamint a **nyeremények pontos kifizetése**ért a **Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület** összes vagyonával külön is kezkesedik. Ezeket a nyereménykötvényeket adjuk:

a) **készpénzfizetésre** a mindenkor **pontos napi árfolyamon** darabonként 20 korona foglalót kikötve. A sorsjegyekre kívánatra **igen jutányos feltétele**, **mellet** megfelelő **előleget** nyújtunk.

b) **az 1883 XXXI. t. c. értelmében kiállított részletvekre**
18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6 koronás részletre.
1906. március hó 15 ig beérkező rendeléseknél in-ézetünk ezeken az áron **árfolyamemelkedés esetén sem változtat**.

Már az **első részletnek** posta utalványon való beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó törvényesen kiállított részletvet, melynek alapján a vevő **azonnal megszerzi a kizárólagos játékjogot**.

a) **Készpénzfizetésre:**

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Sziveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfizetés ellen darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt küldeni. Mai postával küldök Önöknek foglalóul darabonként 20 koronát azaz összesen koronát, míg a hátralékos összeget sziveskedjenek utánvéttel beszélni.

folyószámlán hitelezni.

Kelt.....

A megrendelő neve:.....

Pontos lakáscíme:.....

Megrendelési-jegy:

b) **Részletve:**

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Megrendelek Önöknél a prospektusukban foglalt feltételek szerint az 1883: XXXI. t. c. értelmében kiállítandó részletve darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt. A vétel-árat darabonként koronás havi részletben fogom törleszteni. Az első részletet összesen kor. ma postautalványon küldtem címükre.

Kelt.....

A megrendelő neve:.....

Pontos lakáscíme:.....

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

K Ö N Y V E K,

folyóiratok,

ÁRJEGYZÉKEK,

számlák,

ZÁRSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHÍVÓK,

TANCRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG”

pol. napilap

kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,

gyorssajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és pontosan, a legolcsóbb árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG”

részére

jutányosan felvételnek.

A

„SZABADSÁG”

a legnagyobb és legelterjedtebb politikai napilap.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre 12 kor.

Fél évre 6 kor.

Negyed évre 3 kor.

Vidéken:

Egész évre 20 kor.

Fél évre 10 kor.

Negyed évre 5 kor.